

Sijoitus Invest 2017 – messut 29.11.**Valtiovarainministeri Petteri Orpo****Julkaisuvapaa heti****Muutokset puhuttaessa mahdollisia**

Arvoisat sijoittamisen ystävät, hyvät naiset ja herrat,

Kiitän mahdollisuudesta tuoda valtiovallan terveiset teille Sijoitus 2017 – messujen osanottajille. Hienoa nähdä, miten paljon Sijoitusmessut ovat jälleen kerran koonneet teitä sijoittamisesta ja taloudesta kiinnostuneita yhteen.

Maailmantaloudessa, kuten myös Suomen taloudessa eletään nyt vahvaa kasvun aikaa. VM:n ennusteen mukaan maailmantalous kasvaa tänä vuonna 3,5 ja ensi vuonna 3,7 prosenttia. Kaikki suuret talousalueet, Kiina Yhdysvallat, Japani ja EU-maat, kasvavat vahvasti.

Talouden näkymät ovat muuttuneet hyvin nopeasti. Vielä vuosi sitten syksyllä valtiovarainministeriö ennusti tämän vuoden talouskasvuksi noin prosenttia. Monet tahot ja myös ministeriö ovat tarkentaneet ennusteitaan tämän vuoden aikana, ja nyt puhumme jo lähes kolminkertaisista kasvuluvuista.

Maailmankaupan kasvu on nopeutunut voimakkaasti viime vuoden lopulta lähtien. Kiihtyvää kasvua ovat vetäneet etenkin euroalue ja nousevat taloudet.

Kaiken tämän sanottuani on kuitenkin muistettava, että maailmantaloudessa ollaan vielä kaukana viime vuosikymmenen suurimmista kasvuluvuista. Nykyistenkään kasvulukujen ei pidä antaa sokaista meitä, sillä työ ei tule valmiiksi talouden kasvulla. Sekä Euroopassa että Suomessa on jatkettava rohkeasti rakenteellisten uudistusten toteuttamista ja kilpailukyvyyn parantamista. Käyn näitä toimia kohta tarkemmin läpi.

Arvoisa yleisö,

Vakaus ja ennakoitavuus ovat erinomaista polttoainetta talouskasvulle ja keskeisiä tavoitteita talouspolitiikassa sekä kansainvälisesti että kotimaan tasolla.

Osakemarkkinat maailmalla ovat rikkoneet kuluvan vuoden aikana ennätyksiä. Pääomat ovat hakeutuneet tuottaviin sijoituskohteisiin alhaisten korkojen vallitessa.

Vahvan talouskasvun ja ennakoitavuuden takaa on nähtävä kuitenkin riskit. Ensinnäkin riski kasvavasta protektionismista ja uusista maailmankaupan esteistä haittaisivat selvästi kasvun edellytyksiä globaalisti. Suomi ja koko Euroopan unionin sisämarkkinat on rakennettu vapaan maailmankaupan periaatteiden varaan. Toiseksi geopolitiittiset jännitteet ovat kasvaneet erityisesti Pohjois-Korean tilanteen vuoksi.

Kolmanneksi globaalien talouden veturin Kiinan kasvu on hidastumassa ja velkaantuneisuus kasvamassa, mikä vaikuttaa osaltaan koko maailmantalouden näkymiin. Neljänneksi matala korkotaso on vauhdittanut maailmantalouden kasvua, ja rahapolitiikan normalisoituminen on ennen pitkää edessämme.

Markkinakehitykseen emme pysty suoraan vaikuttamaan, mutta voimme luoda markkinoille asialliset pelisäännöt, joissa sijoittamisen läpinäkyvyys ja sijoittajien asema on niin hyvä kuin mahdollista. Palaan näihin toimiin vielä myöhemmin puheessani.

Takanamme on niin sanottu menetetty vuosikymmen ja vakavien kriisien sarja, joka koetteli sekä valtioiden että pankkien vakautta. Suomen tavoite on varmistaa, että sekä EU:n pankkiunionista että päämarkkinaunionista tehdään niin vahvoja, ettei vastaavan mittakaavan kriisejä enää tulevaisuudessa koettaisi.

Yksi talous- ja rahaliiton keskeisimmistä ongelmista on valtioiden ja pankkien kohtalonyhteys, jota ei hyvistä aikomuksista huolimatta ole vielä saatu täysin katkaistua. Meidän tulisi muuttaa eurooppalaisten pankkien vakavaraisuusäytäntelyä niin, että ne vastaisivat paremmin todellisia riskejä. Järjestämättömiä luottoja täytyy alentaa ja pankkien pääomapohjaa vahvistaa.

Riskejä on saatava vähennettyä ja tasattua ennen kuin niitä voidaan jakaa. Yhteinen talletussuoja voidaan ottaa käyttöön, kun järjestämättömien luottojen määrää on saatu vähennettyä. Esityksestäni valtioneuvosto valmistelee konkreettisen esityksen pankkisektorin riskejä vähentävistä toimenpiteistä.

Euroopan unioni on juuri niin vahva kuin sen yksittäiset jäsenmaat. EU:n jäsenmaiden talouksia on uudistettava niin, että pärjäämme globaalissa kilpailussa. Euroalueella tarvitaan vahvempia kannustimia työelämän ja talouden rakenteiden uudistamiseen. Seurannan ja sääntöjen rinnalle tarvitaan markkinapainetta. Jäsenmaiden on uudistettava taloutensa rakenteet omien kansalaistensa vuoksi, ei EU:n tai komission.

Markkinoiden lainalaisuuksia emme voi muuttaa, ja seuraava laskusuhdanne on ennen pitkää edessä. Silti voimme ehkäistä mahdollisia kerrannaisvaikutuksia ja markkinoiden heilunnan vaikutuksia kansantalouteen laajemmin.

Hyvä yleisö,

Siirrytään maailmantaloudesta tarkemmin vielä Suomen näkyymiin. Olemme vihdoin yhdeksän vuoden matalasuhdanteen jälkeen päässeet mukaan maailmantalouden kasvuun. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan talouskasvu nousee tänä vuonna 2,9 prosenttiin, ensi vuonnakin talous kasvaa 2,1 prosentin verran. Yleisesti voi todeta, että useat tahot ovat korjanneet tämän vuoden aikana tasaisesti omia ennusteitaan ylöspäin. Suomen kasvuvauhti on ollut nopeampaa ja vahvempaa kuin mitä on pystytty ennakoimaan.

Talouden elpyminen nojaa vahvasti parantuneisiin vientinäkyymiin. Suomen kustannuskilpailukyky on parantunut suhteessa Ruotsiin ja Saksaan muun muassa maltillisten palkkaratkaisujen ja kilpailukykysovimuksen johdosta, mitkä ovat vauhdittaneet investointien kasvua. Suomi nähdään yhä houkuttelevampana sijoituskohteena. Myös työllisyystilanne on kohentunut nopeasti. Työllisyysasteemme nousee ensi vuonna yli 70 prosentin.

Hallitus on toteuttanut neljän miljardin sopeutustoimet julkisen talouden vahvistamiseksi. Nämä päätökset on viety maaliin. Ensi vuoden valtion budjetti on rakennettu lähes 1,5 miljardia euroa pienemmän velkaantumisen varaan. Siitä huolimatta töitä on jatkettava, jotta velaksi eläminen myös todella loppuu. Matkaa on vielä jäljellä, vaikka suunta on täysin oikea.

Talouden näkymien vahvistuminen on käynnistänyt keskustelun hallituksen finanssipolitiikan linjan perusteista. Eduskunnan salissa monet puolueet ovat todenneet, että nyt olisi mahdollisuus lisätä menoja ja löysätä finanssipolitiikan peruslinjaa, kun maailmantalouden kehitys vetää Suomea mukanaan. Kyllä se auttaa, mutta ei suinkaan ratkaise taloutemme ongelmia. Olisi vastuutonta ajatellakaan, että kaikki tarvittava olisi tässä ja nyt tehty. Taloutemme pitkän aikavälin kestävyys on heikentynyt, ja ikääntyvän väestön kasvattamat eläke- ja hoivamenot kasvattavat kestävyysvajetta entisestään.

Finanssipolitiikan linjaa ei siis muuteta, tehtyjä toimia tai säästöjä ei peruta. Olemme saaneet vaaleissa vahvan valtakirjan suomalaisilta uudistaa tätä maata, ja sen me aiomme tehdä.

Kaikki hallituksen voima käytetään talouskasvun, Suomen kilpailukyvn ja työllisyyden vahvistamiseen. Olennaista on myös todeta, mitä meidän on Suomessa tehtävä seuraavaksi, tulevien vuosien aikana talouspolitiikassa.

Ensinnäkin tarvitsemme tiukkaa finanssipolitiikkaa ja menokuria sekä lisää julkista taloutta vahvistavia toimia, jotta velaksi eläminen loppuu. Olemme siinä hyvällä uralla, mutta emme vielä maalissa. Meidän on muistettava, että myös laihat vuodet ovat jonain päivänä edessämme. Niihinkin täytyy varautua ja kerätä puskuria.

Tarvitsemme huomattavasti nykyistä korkeamman työllisyysasteen, jotta julkisen talouden vakaus ja tärkeiden palveluiden rahoitus voidaan turvata jatkossa. Siksi työllisyysaste on nostettava ensin 72 prosenttiin, ja sen jälkeen vähintään 75 prosentin pohjoismaiselle tasolle. Erityistä huomiota on kiinnitettävä työn tarjontaa lisääviin toimiin. Vahva talouden nousukausi on otollista aikaa rakenteellisten uudistusten jatkamiseen.

Siksi olemme aloittaneet sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen valmistelun, jotta jokaisen suomalaisen kannattaisi osallistua tämän maan rakentamiseen, pienelläkin työpanoksella. Uudistamme perhevapaajärjestelmän. Uudistamme työttömyysturvaa uudella aktiivimallilla ja lisäämme työttömien palveluita. Koko koulutusjärjestelmäämme uudistetaan, jotta se vastasi nykyistä paremmin muuttuviin osaamistarpeisiin ja työvoiman kohtaanto-ongelmiin.

Työmarkkinoiden toiminnan uudistaminen on välttämätöntä ja sitä pitää edelleen jatkaa.

Tarvitsemme vahvemman toimintaympäristön yrityksillemme toimia ja kasvaa. Tässä veropolitiikalla on keskeinen merkitys, palaan tähän seuraavaksi. Suomen kilpailukykyä on edelleen tarpeen vahvistaa, jotta houkuttelevuutemme investointimaana kasvaa. Lisäksi julkisen palveluiden uudistamista ja markkinoiden avaamista on jatkettava tehokkuuden ja tuottavuuden kasvattamiseksi.

Arvoisa yleisö,

Olemme keskustelleet Suomessa pitkään ja hartaasti siitä, tarvitaanko täällä suomalaista omistamista. Minulle vastaus on ilman muuta myönteinen. En voi kuvitella parempaa omistajaa yrityksillemme kuin kasvoliset ja kotimaiset omistajat.

Teitä omistajia on itse asiassa tässä salissakin paljon. Yli 600 000 suomalaista sai vuonna 2015 osinkoja listatuista pörssiyhtiöistä, siis useampi kuin joka kymmenes suomalainen. Heistä yli 400 000 henkeä sai osinkoja enintään 500 euroa vuodessa.

Kotimainen pienomistajuus, kansankapitalismi, on tullut yleiseksi ja kannatetuksi sijoittamisen muodoksi. Kansankapitalismi muuttaa suomalaista yhteiskuntaa. Yhä useampi suomalainen on samaan aikaan palkansaaja tai yrittäjä sekä omistaja omien sijoitustensa kautta. Heistä monista tulee pitkäaikaisia sijoittajia, jotka haluavat tukea yhtiön kehitystä ja tulevaisuutta. Se on hieno asia.

Kotimaisen omistajuuden tukeminen on keskeinen osa hallituksen talouspolitiikan linjaa.

Tarvitsemme ennustettavan ja kannustavan verotuksen, joka tukee työntekoa, yrittämistä ja sijoittamista Suomessa. Tämän tavoitteen perustana ovat ensinnäkin laajat veropohjat ja sitä kautta matalammat verokannat. Toiseksi talouskasvun vahvistamiseksi verorakenteen uudistamista on jatkettu laskemalla työn ja yrittämisen verotaakkaa. Kolmanneksi verotuksen painopistettä on siirretty haittojen verottamiseen. Neljänneksi hallitus on päättänyt tehdä julkisen talouden neljän miljardin sopeutustoimet menoja leikkaamalla, ei veroja korottamalla.

Nämä ovat merkittäviä talouspoliittisia valintoja. Edellisen hallituksen aikana sopeutustoimista puolet tehtiin veronkorotuksilla ja puolet menoleikkauksilla, mikä johti ensinnäkin kokonaisveroasteen nousuun ja talouden pyörien hyytymiseen. Sille tielle ei ole paluuta. Siksi pidän erinomaisena hallitusohjelmaan kirjatua tavoitetta, että kokonaisveroaste ei saa nousta. Hallitukset toimet ovat johtaneet siihen, että kokonaisveroaste laskee hallituskauden aikana kahdella prosenttiyksiköllä 42 prosenttiin. Ei sillä vielä voi ylpeillä, mutta suunta on oikea.

Kireä verotus on yksi Suomen pirullisista ongelmista, joka heikentää kilpailukykyämme, vähentää kannustetta työntekoon ja yrittäjyyteen sekä ohjaa pääomia ulkomaille. Korostan vielä erikseen, että tämä hallitus ei aio kiristää osinkojen verotusta, vaikka aihe nousee aika ajoin julkiseen keskusteluun. En näe, että minkään työn, yrittäjyyden tai omistamisen verotusta kiristämällä Suomi menestyisi.

Johdonmukainen veropolitiikka on samalla hyvää omistajuuspolitiikkaa. Pääministeri Kataisen aikana toteutettu yhteisöverokannan lasku 24,5 prosentista 20 prosenttiin oli kiistatta sellainen päätös. Jo nyt näemme veronlaskun vaikutukset. Investointeja virtaa Suomeen, yhteisöverokertymä on kasvanut verokannan laskusta huolimatta. Suomi kilpailee yhä useammin myös suurten yritysten pääkonttoreista. Nordean päätös siirtää pääkonttorinsa Suomeen kertoo siitä, että toimintaympäristömme kiinnostaa yhä enemmän sekä Euroopassa että kansainvälisesti.

Kannustavan talous- ja veropolitiikan lisäksi tarvitsemme hyvän toimintaympäristön, jossa sijoittajansuoja on vahva. Sijoittajalle on turvattava selkeät pelisäännöt markkinoilla, jotta riskin uskaltaa ottaa.

Viimeisenä esimerkkinä tästä hallitus antoi tänä syksynä eduskunnalle esityksen uudesta sijoituspalvelulaisesta, jolla laitetaan kansallisesti toimeen niin sanottu MIFID2-direktiivi. Direktiivin keskeinen tavoite on vahvistaa sijoittajansuojaa, lisätä markkinoiden läpinäkyvyyttä ja kiristää sijoituspalvelurikkomusten seuraamuksia. Lain tavoitteena on ehkäistä väärinkäytöksiä sijoituspalveluiden tarjonnassa, joita on tullut ilmi myös Suomessa. Lisäksi Finanssivalvonnalle annetaan myös nykyistä tehokkaammat valvontavaltuudet, joilla voidaan kieltää esimerkiksi joidenkin sijoitustuotteiden myynti asiakkaille.

Toimia tehdään siis koko ajan, joiden tavoitteena on vahvistaa sijoittajan asemaa markkinoilla ja samalla houkuttaa lisää suomalaisia sijoittamaan, mieluusti kotimaisiin yrityksiin.

Arvoisa yleisö,

Käsittelen vielä lyhyesti eri sijoitustuotteiden verokohtelun, sillä arvaten se kiinnostaa teitä. Asetin viime kesäkuussa työryhmän, jonka tehtävänä on arvioida eri sijoitusmuotojen verokohtelua Suomessa. Työryhmän toimikausi päättyy ensi maaliskuun lopussa, sitten on aika arvioida, mitä muutoksia lainsäädäntöön on perusteltua tehdä.

Ensinnäkin, taustalla on hallitusohjelman kirjaus. Hallitusohjelman mukaan vaalikauden aikana tehdään selvitys pääomatuloverotuksesta, omaisuuden verotuksesta sekä eri sijoitusmuotojen verokohtelusta. Lisäksi hallitusohjelma sisältää kirjauksen, jonka mukaan kertamaksullisen eläkkeen verokohtelu selvitetään. Myös tämä työ on vireillä kyseisessä työryhmässä.

Työryhmä käyttää ajastaan eniten selvityksiin, jotka koskevat sijoitusrahastoja ja niihin tehtyjä sijoituksia, säästö- ja sijoitusvakuutuksia sekä kapitalisaatiosopimuksia. Olemme sisällyttäneet työryhmän toimeksiantoon myös sijoitussäästötilin selvittämisen. Tällainen on ollut käytössä Ruotsissa muutaman vuoden ajan, ja on otettu käyttöön suppeampana osakesäästötilinä syyskuussa Norjassa. Osakesäästötiliä on ehdotettu myös Tanskassa.

Työryhmän toimeksiantoon kuuluu myös kommandiittiyhtiömuotoisten pääomarahastorakenteiden verokohtelun arviointi. Yksi kysymys on pyrkiä mahdollistamaan enemmän ulkomaisia pääomasijoituksia Suomeen. Pääomasijoittamisen markkinat ovat pienemmät, mutta kasvuyritysten rahoituksen ja työllisyyden näkökulmasta erittäin tärkeitä.

Odotan, että työryhmä tuottaa analyysin eri sijoitusmuotojen verokohtelun toimivuudesta, ajantasaisuudesta ja kannustavuudesta sekä eri sijoitusmuotojen verokohtelun neutraalisuudesta. Palataan työryhmän suositukseen keväällä, kun sen työ on valmistunut. Sitten on aika tehdä johtopäätökset.

Arvoisa yleisö, hyvät naiset ja herrat,

Sijoittaminen on valtavan mielenkiintoinen harrastus, monelle teistä myös työ. Olen tyytyväinen, että sijoittaminen kiinnostaa yhä useampia. Aikaisemmin mainittujen lukujen valossa sijoitustoiminta kiinnostaa monia suomalaisia. Kiitos, että te kaikki olette mukana sijoittajina, omistajina sekä aktiivisina markkinoiden ja talouden seuraajina täällä mukana.

Toivotan teille antoisia Sijoitus Invest 2017-messuja!

